

Eric Toussaint: Trump, Putin och Ukraina: på väg mot en uppdelning i inflytelsesfärer på folkets bekostnad

(Från [Links, international journal of socialist renewal](#), 10 April, 2026. Ursprungligen publicerad på CADTM, 3 april. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

Sedan Donald Trump inledde sin andra presidentperiod har han omdefinierat USA:s internationella strategi i linje med en brutal logik om maktförhållanden mellan stormakter. Samtidigt som hans administration har intensifierat en aggressiv politik i Mellanöstern och Nord- och Sydamerika har den gjort en strategisk ompositionering gentemot Ryssland.

Långt från att framställas som världsordningens främsta fiende behandlas Moskva nu som en underordnad motståndare som man kan göra uppgörelser med. Washingtons mål är uppenbart: förhindra Ryssland att ännu mer stärka sin allians med Kina, som betraktas som USA:s viktigaste rival på systemnivå. Det utgör ett avsteg från hans första presidentperiod och Joe Bidens presidentperiod 2021-2024.

De strategiska dokument som Trump-administrationen har publicerat mellan december 2025 och början av 2026 bekräftar denna vändning. I dessa dokument beskrivs Ryssland som ett ”ihållande men hanterbart” hot, medan europeiska ledare anklagas för att överdriva den fara landet utgör och hyser orealistiska förväntningar avseende utgången av kriget i Ukraina. Samtidigt hävdar Washington att de vill förhandla fram ett snabbt slut på kriget under sin ledning.

Denna förändring röjer vägen för ett scenario med långtgående konsekvenser: en uppgörelse mellan imperialistmakterna – USA och Ryssland – som kommer att ske på det ukrainska folkets bekostnad.

Trumps politik mot Ryssland

Sedan inledningen av sin andra presidentperiod har Donald Trump fått till stånd ett avtal med Vladimir Putin om att han, utöver muntliga protester, inte ska reagera på aggressioner och krig som Washington genomför mot Moskvas allierade, vare sig det rör sig om Venezuela eller Iran, eller i förhållande till den totala blockad som införts mot Kuba sedan januari 2026.¹ Trump har förändrat sin politik från den första perioden, där han behandlade Kina och Ryssland som jämlikar, och betraktade dem som motståndare som försökte utmana den av Washington behärskade världsordningen.

Trump skickar Putin ett budskap att han är beredd att acceptera att Moskva använder och missbrukar våld i sin geografiska sfär, speciellt i Ukraina, precis som Washington gör i Nord- och Sydamerika, Mellanöstern och på andra ställen. Trump hävdar sin rätt att använda våld överallt i

¹ Ryssland skickade en oljetanker till Kuba, som nådde hamnen i Matanzas i slutet av mars 2026 med en last av olja som var tillräckligt för att möta landets behov i ungefär 14 dagar. Det är den första tanker som har nått fram till Kuba sedan januari 2026. Trump lät det ske trots det totala embargo som har införts på oljeleveranser till landets myndigheter. Det är troligen en gest från Trump till Moskva i samband med det pågående kriget i Mellanöstern.

världen, och erkänner i praktiken Putins rätt att göra samma sak i en mer begränsad sfär motsvarande delar av tsartidens tidigare ryska imperium och det före detta Sovjetunionen. Det följer den klassiska logiken med en underförstådd uppdelning i inflytelsesfärer mellan de största imperialistmakterna.

Trump har minskat USA:s direkta militära stöd till Ukraina genom att flytta bördan av detta stöd till sina västeuropeiska allierade i NATO. I januari 2026 erbjöd han Moskva och dess allierade Belarus och Ungern att gå med i hans Fredsråd.

Den 5 mars 2026 tillkännagav Trump att han tillfälligt låter Ryssland exportera sin olja till Indien utan sanktioner, och Indien kunde antingen konsumera den eller exportera den vidare till andra delar av världen, inklusive Europa. Ett av de uttalade skälen är att övertala Ryssland att inskränka sig till muntliga protester mot Washingtons och Israels massiva aggression mot Rysslands allierade Iran.

Trump till fullo

I det dokument om en ny nationell strategi som publicerades 3 december 2025 avslöjar Trump ett antal ståndpunkter angående Europa, Ryssland och Ukraina. Han anser att EU och Storbritannien ”har betydande maktmedel gentemot Ryssland på nästan alla områden, förutom kärnvapen”² och att europeiska ledare överdriver det hot som Ryssland utgör.

Trump-administrationens dokument fortsätter:

Som ett resultat av Rysslands krig i Ukraina är Europas relationer till Ryssland nu kraftigt försvagade, och många européer ser Ryssland som ett existentiellt hot.

Utifrån det sätt på vilket texten är skriven kan man dra slutsatsen att Trump säger till Europas regeringar att Ryssland inte utgör något existentiellt hot. Vid vissa tillfällen har Trump beskrivit Ryssland som ett existentiellt hot, men det är inte fallet varken i det Nationella säkerhetsstrategiska dokumentet eller i den Nationella försvarsstrategi som publicerades i slutet av januari 2026.

Trump anser att EU och Storbritannien måste anta ett annat förhållningssätt än det som hittills intagits i förhandlingarna med Ryssland angående det senares krav. Det är speciellt tydligt i följande stycke:

Trump-administrationen befinner sig i konflikt med europeiska tjänstemän som har orealistiska förväntningar på kriget och som sitter i instabila minoritetsregeringar där många av dessa undertrycker grundläggande demokratiska principer för att undertrycka oppositionen.

Det bör påpekas att Trump hävdar att europeiska regeringar förtrycker patriotiska partier, dvs. den nyfascistiska högern.

Trumps text fortsätter:

En stor europeisk majoritet vill ha fred, men den önskan omsätts inte i politik, till stor del på grund av dessa regeringars undergrävande av demokratiska processer.

Och han tillägger:

² Utdrag ur det Nationella säkerhetsstrategiska dokument (NSS) som publicerades i december 2025, s 25 ([NSS 2025](#)). [Svenska citaten tagna från översättningen på [Europaportalen](#) – öa.]

Detta är strategiskt viktigt för USA just för att europeiska stater inte kan reformera sig själva om de är fångade i en politisk kris.

Det innebär att Trump förkunnar att det är i USA:s intresse att patriotiska partier (dvs. extremhögern och nyfascisterna) är med i regeringen, vilket enligt den nuvarande administrationen skulle lösa den politiska krisen.

I stycket ovan finns givetvis ett mycket klart förkastande av de tyska, franska, brittiska, spanska, danska, polska och andra regeringar. Tvärtom stärker det den ungerske premiärministern Viktor Orbán* och den slovakiske premiärministern Robert Fico, som USA:s försvarsminister Marco Rubio besökte i februari 2026 efter säkerhetskonferensen i München. Det bör noteras att båda dessa regeringar är för att lätta på sanktionerna mot Putins Ryssland och har uttryckt sitt stöd för Trump.

Angående relationerna mellan EU, Storbritannien, Ryssland och Ukraina är det tydligt att Trump vill bli kvar i det diplomatiska spelets centrum:

Att hantera de europeiska relationerna med Ryssland kommer att kräva betydande diplomatiskt engagemang från USA, både för att återupprätta en strategisk stabilitet över hela den eurasiska landmassan och för att minska risken för konflikt mellan Ryssland och europeiska stater.

Det går också utifrån det tidigare stycket att dra slutsatsen att ombalanseringen med tanke på EU-ländernas och Storbritanniens militära överlägsenhet över Ryssland borde vara till Rysslands fördel. Samma tanke finns i följande stycke:

Det är av centralt intresse för USA att förhandla fram ett snabbt upphörande av fientligheterna i Ukraina. Detta för att stabilisera europeiska ekonomier, förhindra oavsiktlig eskalering eller utvidgning av kriget och återupprätta en strategisk stabilitet med Ryssland, samt för att möjliggöra återuppbyggnaden av Ukraina efter fientligheterna för att möjliggöra dess överlevnad som en livskraftig stat.

I stycket ovan bekräftar Trump på nytt att han vill ha ett snabbt slut på fientligheterna och sätta press på EU, Storbritannien och Ukraina att göra eftergifter till Ryssland, allt under Washingtons ledning.

Trumps politik gentemot Ukraina

Trump tar ingen hänsyn till det ukrainska folkets rätt att försvara sin suveränitet. Ändå är det ett faktum, att om invasionen i februari 2022 till stor del hindrades så är det på grund av att det ukrainska folket gjorde motstånd och visade sina utfästelser mot landets suveränitet. Om inte det ukrainska folket till överväldigande del hade stött motståndet, så skulle inte de vapen som västmakterna skickade till myndigheterna i Kyiv ha räckt för att omintetgöra Putins ursprungliga plan, som var att låta armén marschera in i Kyiv, förändra regimen och erövra en stor del av det ukrainska territoriet, till att börja med landets östra delar.

Med detta sagt måste vi också kritisera den nyliberala och chauvinistiskt nationalistiska politik som Volodymyr Zelenskyjs högerregering för, och fördöma NATO och Trumps imperialistiska ambitioner avseende Ukraina. Det är också viktigt att poängtera att Ukraina inte är en imperialistisk stat.

Trump bryr sig inte om internationell lag och anser att han kan använda våld för att skaffa sig

* Artikeln skrevs innan valet i Ungern – öa.

kontroll över Venezuelas eller Irans oljeresurser efter att ha inlett militära angrepp mot dessa länder. Han anser att Putins Ryssland kan göra samma sak inom sin omedelbara inflytelsesfär, så länge han inte skadar USA:s intressen i Östeuropa. Trump är beredd att sluta ett avtal med Putin på det ukrainska folkets bekostnad.

Putin kan behålla eller ta kontroll över delar av Ukrainas territorium, befolkning och naturresurser om amerikanska företag kan försäkra sig om motsvarande förmåner på resten av Ukrainas territorium. På detta villkor skulle Washington vara redo att skydda de försvagade ukrainska myndigheterna och det territorium de behåller kontrollen över, under förutsättning att myndigheterna i Kyiv låter amerikanska företag göra maximala vinster.

Det Trump föreslår är en överenskommelse mellan två imperialistiska rovdjursstater, USA och Ryssland, som enas om att strunta i folkens rätt till självbestämmande och suveränitet över sina territorier och de naturresurser som finns i dem. Trump åsidosätter i stor utsträckning de europeiska imperialistmakterna, även om dessa försöker främja sina egna och sina stora privata företags intressen, som eftertraktar Ukrainas naturresurser, mark och marknad.

Trumps inställning till Ryssland

Trump anser att tidigare administrationer gjorde misstaget att uppmuntra bildandet av en allians mellan Ryssland och Kina, vilket har förstärkt Kinas ställning. Trump vill skilja Ryssland från Kina, eller åtminstone försvaga banden mellan de två staterna.

Washington betecknar Kina som sin primära och grundläggande motståndare, och försöker därför minska Rysslands benägenhet att stärka sina band till Kina.³ 2025 års NSS betraktar Ryssland som en allvarlig men strategiskt underordnad motståndare, som ska tyglas utan att höjas till status som civilisationens fiende, för att inrikta USA:s militära och ekonomiska resurser på att bekämpa Kina.

Kremls reaktion på publiceringen av NSS 2025

Den ryska presidentens talesperson Dmitrij Peskov kommenterade den 7 december 2025 NSS-dokumentet i en intervju med den ryska statliga journalisten Pavel Zarubin för kanalen Rossija 1, som rapporterades allmänt av ryska medieföretag som Interfax, Fontanka och TASS:

De förändringar som gjorts av USA:s nationella säkerhetsstrategi motsvarar vår syn.

Det fullständiga pressmeddelande som det ryska internetmedieföretaget Fontanka.ru publicerade 7 december 2025 säger:

Peskov kommenterade USA:s nya nationella säkerhetsstrategi. De förändringar som har gjorts av USA:s nationella säkerhetsstrategi motsvarar till stor del den ryska regeringens syn. Det var så Kremls talesperson Dmitrij Peskov kommenterade uppdateringen av dokumentet till journalisten Pavel Zarubin. Presidentens talesperson uttryckte förhoppningen att den nya strategin skulle göra det möjligt för Washington och Moskva att fortsätta sitt konstruktiva samarbete om den ukrainska frågan. Den uppdaterade strategin publicerades på fredag 5 december av den amerikanska presidenten Donald Trumps administration. Relationerna till Europa och konflikten i Ukraina har en framträdande plats i dokumentet. Det betonas också att NATO inte får bli en

³ Sedan kriget i Ukraina inleddes har Ryssland blivit alltmer ekonomiskt beroende av Kina, i synnerhet för energiexport och import av teknologi, vilket väcker tvivel om Washingtons mål att försvaga alliansen mellan Moskva och Beijing.

”oändligt växande allians”. Peskov underströk att tillämpningen av detta begrepp måste följas noga.

Nyhetsbyrån Interfax skrev för sin del den 7 december 2025:

Kreml har välkomnat orden om NATO i USA:s nationella säkerhetsstrategi. Medvedev ser USA:s nya säkerhetsstrategi som ett försök att förbättra relationerna med Ryssland. Kreml välkomnar orden i den uppdaterade amerikanska nationella säkerhetsstrategin angående frysandet av NATO:s utvidgning, men kommer noga att följa den praktiska tillämpningen av detta dokument.

Det bör anmärkas att Dmitrij Medvedev är det ryska säkerhetsrådets vice ordförande och ordförande för det härskande partiet Förenade Ryssland.

Förändringen av Washingtons karakterisering av Ryssland mellan Trump I och Trump II

I den Nationella försvarsstrategi som publicerades i slutet av januari 2026 (NDS 2026) betecknas Ryssland som ”ett ihållande men hanterbart hot” mot NATO, en förändring till rysk fördel jämfört med de mer alarmerande karakteriseringarna i tidigare dokument, som under Trumps första presidentperiod 2017 beskrev Ryssland som en ”revisionistisk makt”, och 2022, under Joe Bidens presidentskap, som ett ”omedelbart hot mot den internationella ordningen” och ett ”akut hot”. Biden-administrationens NSS från 2022 hävdade att Ryssland ”har ödelagt freden i Europa”.

På den amerikanska regeringens strategiska språk syftar ”revisionistisk makt” på en stat som försöker förändra den USA-dominerade internationella ordningen regler, institutioner eller maktbalans. I dokument från den första Trump-administrationen och Bidens presidentskap beskrevs Ryssland och Kina som revisionistiska makter.

Här är några utdrag ur NDS 2026 angående Ryssland:

’det ryska hotet riktas primärt mot Östeuropa’, ’Moskva befinner sig inte i ett läge att kunna sträva efter europeisk hegemoni. Det europeiska NATO ställer Ryssland i skuggan i ekonomisk storlek, befolkning och således bakomliggande militär makt...’

Lyckligtvis är våra NATO-allierade avsevärt starkare än Ryssland – som inte ens är nära. Tysklands ekonomi ställer ensam Rysslands ekonomi i skugga.

Samsyn mellan Trump och Putin

Trots sin geopolitiska rivalitet delar Donald Trump och Vladimir Putin en lång rad ideologiska och politiska ståndpunkter.

Båda kännetecknas av en ståndaktig antikommunism och oreserverat stöd för det kapitalistiska systemet, inklusive dess mest brutala former för utsugning av arbete och naturresurser.

Trump och Putin är nationalisterna som hävdar att rättigheterna för den dominerande nation de tillhör har företräde. Trump stöder grupper som är för vit överhöghet och hävdar att USA:s intressen har företräde framför främmande nationers intressen, som han inte tvekar att behandla i rasistiska ordalag. Putin ansluter sig till en storrysk chauvinism och fördömer Lenin för att ha ”skapat” (sic) Ukraina och i början av 1920-talet ha erkänt dess rätt att avskilja sig från Sovjetunionen.

De förespråkar också en energipolitik som grundar sig på intensivt utnyttjande av fossila bränslen, och bidrar därmed till en förvärring av den pågående globala ekologiska katastrofen.

På det sociala området förenas deras ståndpunkter i en homofob hållning och fientlighet mot hbtqia+-personers rättigheter, beledsagat av ett främjande av konservativa värderingar som underbyggs med en reaktionär syn på kristendomen.

På den internationella arenan är både Trump och Putin för användning av militärt våld för att genomdriva sina politiska och ekonomiska mål, i trots mot internationell lagstiftning. Detta förhållningssätt åtföljs av ett beslutsamt stöd för en snabb och massiv utbyggnad av vapenindustrin, liksom en ökad användning av militär makt.

Deras utrikespolitik grundar sig också på upprepad användning av tvivelaktiga eller ogrundade förevändningar för att använda våld. Dessutom ägnar båda sig åt stormaktschauvinism och en överdriven nationalism som är typisk för auktoritära politiska projekt.

Dessutom har de nära band till Europas yttersta höger, som i sin tur uttrycker stark sympati för dem.

Trump ger fullt stöd till den israeliska regeringen under Benjamin Netanyahu, som är en nyfascist och ansvarig för folkmord i Gaza. Putin upprätthåller för sin del hjärtliga relationer till Netanyahu och fortsätter exportera kol, olja och spannmål till Israel utan att ifrågasätta befintliga handelsöverenskommelser.

Putin har också i princip gått med på att bilda ett Fredsråd med Trump som ordförande, och vill att Ryssland ska bli medlem. I detta sammanhang uppmanar han USA att häva frysningen av ryska tillgångar så att Ryssland kan betala den medlemsavgift på 1 miljard dollar som krävs för att bli permanent medlem i detta helt olagliga organ.

Både Trump och Putin använder ofta och på ett kontroversiellt sätt begreppet ”folkmord”, samtidigt som de vägrar erkänna eller fördöma folkmordet på det palestinska folket. Således påstår Trump att regeringen i Pretoria är ansvarig för ”folkmord på vita” i Sydafrika, medan Putin hävdar att regeringen i Kyiv begår folkmord på de ryska befolkningarna i Ukraina.

Utöver dessa ideologiska och geopolitiska gemensamma åsikter uppvisar Trump och Putin också tydliga likheter i sitt förhållningssätt till att utöva och föreställa sig makt. Båda föredrar en högst personlig ledarskapsstil, som fokuseras på en ledare som framställs som ett direkt förkroppsligande av nationen och dess vilja. Deras politiska tal förlitar sig vanligen på en retorik som ställer ”folket” mot politiska, media- eller ekonomiska eliter som anklagas för att förråda de nationella intressena.

I detta sammanhang uppvisar de en tydlig misstro mot multilaterala institutioner och internationella lagar när dessa uppfattas som hinder för deras strategiska mål. Dessutom beledsagas deras politiska praktik av en ständig kritik av media, som betraktas som fientliga, och en intensiv användning av kommunikationsstrategier vars syfte är att kringgå institutionella kontroller och maktdelning eller förklara dem för olagliga. Dessa beståndsdelar bidrar till att ge deras politiska projekt en ytterst personlig, imperialistisk och nyfascistiskt auktoritär uppfattning av makt.

Vilka är skillnaderna mellan Trump och Putin?

En skillnad som är värd att belysa är deras förhållningssätt till krig och direkt användning av militär makt. Trump är övertygad om att det går att vinna konflikter utan att under längre tid sätta in ameri-

kanska trupper på marken, genom att prioritera teknologisk överlägsenhet, angrepp på avstånd och militära operationer av begränsad varaktighet, praktiskt taget utan amerikanska förluster. Trumps illusioner splittrades under hans krig mot Iran i februari-april 2026.

Omvänt valde Putin en annan strategi med den massiva militära invasionen av Ukraina 2022, som inbegrep användning av mycket stora marktrupper och ledde till extremt stora mänskliga förluster på både den ryska och ukrainska sidan.

En annan grundläggande skillnad rör deras respektive staters ställning i den globala kapitalismens hierarki. Trump leder världens viktigaste kapitalistiska och imperialistiska ekonomiska och militära makt, USA. Putin å sin sida leder en underordnad kapitalistisk imperialistmakt, som är försvagad och på relativ nedgång, men fortfarande är en viktig strategisk aktör på grund av sitt innehav av en kärnvapenarsenal som i det stora hela är jämförbar med USA:s.

Slutligen skiljer sig deras geopolitiska ambitioner i omfattningen på deras intervention. Trumps imperialistiska politik har hela jorden som mål, medan Putins i första hand riktar in sig på det postsovetiska området och dess omedelbara periferi, även om Ryssland har försökt utvidga sitt inflytande till andra regioner, som Syrien – där de dock har drabbats av en motgång i och med Bashar al-Assad-regimens fall.

Har Trump och det amerikanska militärindustriella komplexet intresse av ett snabbt slut på kriget i Ukraina?

I detta skede 2026 är det, tvärtemot hans påståenden under valkampanjen eller i början på denna presidentperiod, ingen prioritet för Trump att avsluta kriget i Ukraina, av flera skäl.

Att fortsätta kriget ger i själva verket större trovärdighet till USA:s argument för att övertyga sina europeiska NATO-allierade att fortsätta att öka sin militärutgifter kraftigt, vilket gynnar stora amerikanska privata företags vapenexport.

Dessutom har Washington fått till stånd ett avtal med europeiska NATO-länder som är mycket gynnsamt för dess intressen. NATO-länderna köper de vapen som de tillhandahåller till Ukraina från USA, och vapnen används i intensiv takt så länge den aktiva konflikten fortsätter. Trump har praktiskt taget upphört med nya direkta vapenleveranser till Ukraina.

En fortsättning av kriget drar också delvis bort uppmärksamheten från de aggressioner som USA genomför i resten av världen under Trumps befäl.

Det fortsatta kriget i Ukraina och de ansträngningar det utsätter den ryska ekonomin och dess befolkning för, hindrar Putin från att utplacera militära styrkor på andra kontinenter, utom i några få afrikanska länder i form av en rysk privat armé.

Slutligen lättade Trump den 5 mars 2026 på sanktionerna mot Ryssland avseende försäljningen av olja. Tillsammans med de stigande globala bränslepriserna, som orsakas av det av Washington och Israel anstiftade kriget i Mellanöstern, upplever Putins Ryssland en ökning av sina exportintäkter, vilket hjälper det att vidmakthålla angreppskriget mot Ukraina.

Slutsats

Sist och slutligen följer Trumps politik gentemot Ryssland den klassiska logiken bakom rivalitet

mellan stormakter: att tygla det allt större närmandet mellan Moskva och Kina, hålla kvar USA på den diplomatiska arenans centrum, och få de europeiska länderna att bära de största kostnaderna för kriget i Ukraina. Bakom den officiella retoriken som kräver ett snabbt slut på fientligheterna, har Washington inte nödvändigtvis något intresse av omedelbar fred.

I detta sammanhang går det inte att utesluta en överenskommelse mellan Washington och Moskva på det ukrainska folkets bekostnad. De ideologiska och politiska likheterna mellan Trump och Putin – förpliktelse till en auktoritär kapitalism, stormaktsnationalism, aggressiv militär imperialism, förakt för internationell lagstiftning och nära förbindelser med yttersta högern – underlättar en sådan logik i maktförhållandena mellan stater.

Bakom deras rivalitet och skillnader vid makten delar de två ledarna samma världsuppfattning. I ett sådant scenario riskerar folken – och i synnerhet det ukrainska folket – att bli de främsta offren för en ny geopolitisk balans på basis av en uppdelning av inflytelsesfärer.

Men vi kan inte utesluta en möjlig förändring av Trumps hållning i framtiden. Om han inte lyckas uppnå sina mål i förhandlingar med Putin, kan han inta en mycket tuffare hållning och beskriva Ryssland som ett mycket allvarligare hot än det som framkastas i de dokument som vi just har analyserat.

Det enda säkra är att förhandlingarna mellan Trump och Putin inte tar hänsyn till folkets intressen och rättigheter. Vi måste bygga solidariteten mellan folken från grunden, för att stärka motståndet mot nyfascismens uppsving och de ökande imperialistiska aggressionerna, oavsett varifrån de kommer.